

طرلان نخستین باشگاه پرندنگری ایران

گفتگو: ندا دستانی

گروه طرلان بلند پرواز نخستین باشگاه تخصصی پرندنگری یا Bird watching در سال ۱۳۸۵ فعالیت خود را آغاز کرد. هدف این باشگاه ترویج فرهنگ پرندنگری برای آشنا کردن جامعه با محیط زیست و دوستی با آن و همچنین توسعه صنعت پرندنگری می‌باشد. همین امر زمینه‌ای برای گفتگو با پرویز بختیاری عضو هیات علمی این مجموعه را فراهم آورد.

ایده تاسیس باشگاه پرندنگری طرلان از کجا شروع شد؟

من در خانواده‌ای متولد شدم که حیوانات و خصوصا پرندگان جایگاه خاصی داشتند. ما از کودکی پرندگانی را در خانه نگهداری می‌کردیم و این زمینه‌ای شد برای علاقه‌مندی من به حیوانات خصوصا پرندگان از این رو تصمیم گرفتم در دانشگاه رشته‌ای را انتخاب کنم که با حیوانات در ارتباط باشد. به نظر می‌رسید مناسب‌ترین رشته تحصیلی برای من دامپزشکی باشد اما به طور کاملا اتفاقی با رشته محیط زیست آشنا شدم و از رشته دامپزشکی انصراف دادم و رشته محیط زیست را انتخاب کردم. همین امر باعث شد که مطالعات دقیق‌تر و علمی‌تری را در زمینه پرندگان داشته باشم. بعد از گذراندن دوران کارشناسی تحصیلات خود را در رشته تنوع زیستی و زیستگاه در مقطع کارشناسی ارشد به پایان رساندم و این زمینه‌ای شد تا با همراهی سایر دانش‌آموختگان این رشته برای تاسیس باشگاه پرندنگری طرلان اقدام نمایم.

بیشتر فعالیت‌های باشگاه طرلان در چه بخش‌هایی است؟

آموزش‌های تئوری و عملی، انتشار کتاب، دفترچه، پوستر و بسته‌های علمی فرهنگی در خصوص ترویج فرهنگ پرندنگری.

آیا بعد از اتمام دوره مدرکی هم به هنرجو ارائه

می‌شود؟

مدرک به آن شکلی که مد نظر شما است خیر، اما کارت عضویتی که برای هنرجو صادر می‌شود بیانگر رتبه علمی آن‌ها می‌باشد.

چه فصلی برای پرندنگری مناسب است؟

برای پرندنگری نمی‌توان فصل خاصی را معرفی کرد. زیرا همه فصول مناسب بوده و شما در هر زمان که علاقه‌مند به پرندنگری باشید می‌توانید به نزدیک‌ترین پارک محل سکونت خود بروید. در مقایسه با سایر شاخه‌های حیات وحش مثلا علاقه‌مندان به پروانه‌ها یا خزندگان، این علاقه‌مندان فقط در یک فصل خاص می‌توانند به این کار بپردازند اما پرندنگری در ۴ فصل امکان پذیر است و همین نکته باعث افزایش تعداد علاقه‌مندان به پرندگان نسبت به سایر شاخه‌های تماشای

ایران تنها کشوری است که بین ۳ منطقه زیست جغرافیایی مختلف واقع شده است. با توجه به این موضوع ما پرندگان بسیاری را می‌توانیم ببینیم.

حیات وحش می‌شود.

آموزش‌هایی که در باشگاه انجام می‌شود به چه صورت است؟

ما ساده‌ترین نوع آموزش را در تهران شروع کردیم. آموزش پرندنگری در ۵ مرحله برای ۲ گروه بزرگسالان و کودکان (۹-۱۲) سال انجام می‌شود. در مرحله اول کارت زرد رنگی برای هنرجو صادر خواهد شد و آموزش مقدماتی (۱) با این پرسش که چرا باید موجودات را حمایت و حفاظت کنیم شروع می‌شود و بعد از آموزش پایه پرندنگری هنرجو به همراه یک کتاب راهنما، دفترچه یادداشت و دوربین باید حداقل ۵۰ پرند را در پارک‌های تهران رکورد کند. بعد از یک مصاحبه علمی هنرجو وارد دوره بعد می‌شود و رنگ کارت او قرمز خواهد بود سپس یک دوره آموزشی تخصصی‌تر شروع می‌شود که در این دوره آموزش مقدماتی (۲) درباره رفتارشناسی، تکامل و معرفی پرندگان شهر تهران خواهد شد و بعد از رکورد ۱۲۰ پرند دوره بعدی را شروع می‌کند و رنگ کارت هنرجو آبی خواهد شد. در این دوره آموزش به صورت پیشرفته است و هنرجو باید برای رفتن به رتبه علمی بالاتر ۲۵۰ پرند را رکورد کند. البته هنرجوها در پایان دوره باید یک کار علمی - تحقیقاتی درخصوص پرندگان انجام دهند که گاهی ارزش این کارها به اندازه پایان‌نامه دانشگاهی می‌باشد.

کدام کشور پیشتاز صنعت پرندنگری در جهان می‌باشد؟

تقریباً در حدود ۲۰۰ سال پیش در کشورهای اروپایی نظیر انگلستان افراد علاقه‌مند به طبیعت در مورد پرندگان تحقیقات ابتدایی انجام می‌دادند. مثل اینکه چرا پرندگان اینگونه لانه سازی می‌کنند؟ یا چرا رنگ پرندگان با هم متفاوت است؟ و... که این امر سبب شد تا افراد علاقه‌مند دور هم جمع شوند و گروه‌های پرندنگری را تشکیل دهند این گروه‌ها کم‌کم رشد کرد و فعالیت‌هایشان به صورت علمی انجام شد تا اینکه امروزه تعداد این گروه‌های پرندنگری در اروپا به بیش از ۱۰۰ گروه رسیده است و فعالیت‌های مطالعاتی پیشرفته و علمی انجام می‌دهند که مورد نیاز بسیاری از دانشمندان است همچنین این گروه‌ها به دولت‌هایشان برای سرشماری، تهیه کتاب‌های

علمی و یاری می‌رسانند. رشد پرندنگری در جهان باعث شد که پرندنگری به عنوان یک علم و تفریح شناخته شود و به عنوان پر درآمدترین و پرطرفدارترین شاخه از اکوتوریسم به حساب آید. رشد پرندنگری در برخی کشورهای جهان تا به آنجا ادامه پیدا کرد که در حال حاضر تفریح اول بسیاری از خانواده‌ها در کشورهای نظیر استرالیا شده است.

جایگاه ایران در پرندنگری چگونه است؟

در زمینه گردشگر داخلی می‌توانیم بگوییم که در حدود ۳-۴ سالی است که برخی از موسسات افراد علاقه‌مند را که دوره‌های راهنمای طبیعت‌گردی را گذرانده‌اند آموزش می‌دهند در حال

ایران چه پتانسیل‌هایی برای پرندنگری دارد؟

ایران تنها کشوری است که بین ۳ منطقه زیست جغرافیایی مختلف واقع شده است. با توجه به این موضوع ما پرندگان بسیاری را می‌توانیم در ایران ببینیم یعنی اگر شما به سیستان و بلوچستان و یا چابهار سفر کنید بسیاری از پرندگان هندوستان را می‌توانید مشاهده کنید و این می‌تواند یک قابلیت برای داشتن گردشگری خارجی برای ما باشد. یا خوزستان منشا بسیاری از پرندگان آفریقایی مثل اکراس آفریقایی است که در زمستان به ایران مهاجرت می‌کند و یا در نیمه شمالی کشور به دلیل وجود جنگل‌ها و اکوسیستم‌های مختلف ما گونه‌های متعددی از پرندگان را داریم. در بخش‌های کوهستانی ایران پرندگان بسیار جالبی زیست می‌کنند. بطور مثال گردشگران هلندی علاقه‌مند هستند بروند به ارتفاع ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ متری تا بتوانند کبک دری را ببینند و عکس بگیرند و همچنین زاغ بور پرندهای که تنها در مناطق بیابانی ایران زیست می‌کند می‌تواند زمینه‌ای برای جذب گردشگر به ایران

باشد. ایران دارای ۲۲ تالاب بین‌المللی است که زیستگاه مناسبی برای بسیاری از پرندگان به شمار می‌آید. گردشگران می‌توانند برای دیدن بسیاری از پرندگان دریایی مثل کبوتر دریایی، کاکایی‌ها و... به سواحل جنوبی سری بزنند. ما در ایران ۱۰۵ منطقه IBA "مناطق مهم پرندنگری" داریم که بسیار با ارزش هستند. جالب است بدانید امارات که کمتر از ۲۰ منطقه را دارد سالانه هزاران گردشگر پرندنگر را به کشور خود جذب می‌کنند اما در ایران سالانه تعداد گردشگر پرندنگر به ۲۰۰ هم نمی‌رسد.

۱۰۵ منطقه مهم پرندنگری یا IBA کدام بخش‌ها را تشکیل می‌دهد؟

این مناطق در تمامی استان‌های ایران وجود دارند. IBA ها ممکن است به شکل تالاب یا

حاضر شاید بالای ۵ هزار نفر در سال از تالاب میان کاله بازدید می‌کنند که این روند رو به رشد است. اخیراً هم جاذبه‌های پرندنگری تالاب‌های استان خوزستان، مرکزی، آذربایجان غربی و شرقی و در حال معرفی شدن می‌باشند و قابل پیش‌بینی است که تعداد بازدید کنندگان در آن مناطق هر ساله بیشتر شود. اما در مورد گردشگر خارجی نسبت به سایر کشورها متأسفانه در حد صفر هستیم با این وجود تصور اینکه همیشه صفر می‌مانیم اشتباه است چون خوشبختانه فعالیت‌های امیدوار کننده‌ای در حال انجام می‌باشد.

هر نوع زیستگاه دیگری باشند.

مناطق مهم پرنده‌نگری چه شاخص‌هایی باید داشته باشند؟

برای نام گذاری یک محل با عنوان منطقه مهم برای پرندگان شاخص‌هایی وجود دارد که از مهم‌ترین آنها می‌توان به حضور بیش از ۲۰ هزار پرنده هم‌زمان در آن منطقه اشاره کرد. یا وجود ۱ درصد از جمعیت یک گونه در خطر انقراض.

دسته‌بندی پرندگان مهاجر چگونه است؟

مهاجران به ۳ دسته تقسیم می‌شوند. بخش اول مهاجران بهار و تابستانه هستند که نمونه آن در حال حاضر پرندگان سیاه رنگ با بال‌های داسی شکل و دم دوشاخه است که بادخورک نام دارد و علاقه‌مندان این پرنده را در تهران می‌توانند مشاهده کنند و یا بلبل که در فصل بهار و تابستان برای زادآوری به ایران مهاجرت می‌کند. دسته دوم مهاجران پاییز و زمستانه هستند مثل گیلار یا خوتکا که در فصل تابستان به دلیل گرمای هوا از کشور ما خارج می‌شوند و تا نزدیکی سبیری پیش می‌روند. دسته سوم، مهاجران عبوری هستند. این پرنده‌ها در کشور ما اقامت ندارند و فقط در یک فصل خاص از ایران عبور می‌کنند از جمله آن‌ها خوتکای ابرو سفید و درنای کوچک است که از مناطق شمالی وارد ایران می‌شوند و بعد از تجدید قوا به سمت آفریقا حرکت می‌کنند.

تا به حال ۵۱۸ گونه پرنده در ایران شناسایی شده از این پرنده‌گان چه تعداد بومی هستند؟

بیش از ۶۰ درصد پرندگان ایران بومی هستند.

چه کتاب‌هایی در زمینه پرنده‌نگری و پرنده‌شناسی وجود دارد؟

جدیدترین کتابی که می‌توانم معرفی کنم کتاب پرندگان تهران و حومه است که حاصل ۵ سال فعالیت و جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد و می‌توان گفت این کتاب در ایران کم نظیر است در این کتاب اطلاعات کاملی درباره نحوه زادآوری، لانه‌سازی، تخم‌گذاری و... پرندگان تهران و حومه در اختیار خوانندگان گذاشته شده است. علاوه بر آن کتاب پرندگان ایران نیز در حال حاضر در بازار موجود است که نویسنده آن دکتر منصور است.

چه موانعی بر سر راه صنعت پرنده‌نگری ایران وجود دارد؟

مانع خاصی وجود ندارد فقط زمان مطرح است و آموزش علاقه‌مندان که خوشبختانه این امر در حال گسترش است.

چه توصیه‌ای برای علاقه‌مندان به پرنده و پرنده‌نگری دارید؟

همه علاقه‌مندان به طبیعت بی‌شک پرنده‌نگرهای خوبی خواهند بود. علاقه‌مندان می‌توانند برای آموزش‌های تکمیلی به گروه آموزش طرلان مراجعه کنند و مرحله به مرحله دوره‌های آموزش‌های اولیه تا پیشرفته را طی کنند. همچنین علاقه‌مندان می‌توانند اخبار علمی مربوط به پرندگان را در وب سایت www.birdwatching.ir پی‌گیری نمایند.

کمر بند سبز

Global Green Belt
www.rmc4peace.com

نمایشگاه عکس و لوازم سفر

25 till 30 July 2009

Nami and Mirmiran gallery
Iran artists' forum

Photography Documentary Exhibition

پروژه دوچرخه سواری دور دنیا
برای صلح و حفظ طبیعت

نسیم یوسفی - جعفر ادریسی

۱۳۸۸ الی ۸ مرداد

نگارخانه ی ماسی و میرمیران، خانه هنرمندان ایران

مرازم افتتاحیه و گزارش برنده مسابقه: ۲۶ تیر تا ۲ مرداد ۱۳۸۸

تلاز ناموری، خانه هنرمندان ایران

علاقه‌مندان: جعفر ادریسی، نسیم یوسفی، جعفر ادریسی

۰۰۹۲۰۰۷۷ - ۰۰۹۲۰۰۲۲

طبیعت

Iran artists' forum
www.iranartists.org

